

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9CoP/17/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4120210911
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Marčeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2022:4120210911.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a členiek senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, v starostlivosti súdu o maloleté deti: C. S., nar. XX. XX. XXXX a X. S., nar. XX. XX. XXXX, obe bytom ako matka, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra, deti rodičov - matka: T. S., nar. XX. XX. XXXX, bytom S. XXXX, R., toho času bytom u matky v Nórskom kráľovstve na bližšie nezistenom mieste a otca: P. C. S., nar. XX. XX. XXXX, bytom N. T., N. V. XXX/XX, zast. JUDr. Pavlom Trnkom, advokátom, so sídlom Bánovce nad Bebravou, Novomeského 1322/16, IČO: 31 142 371, za účasti starej matky maloletých detí Z. S., nar. XX. XX. XXXX, bytom N. T., N. V. XXX/XX, o návrhu matky na úpravu práv a povinností k maloletým deťom na čas do rozvodu manželstva, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 9. marca 2022 č. k. 35P/7/2020-752 takto

rozhodol:

Odvolačí súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch týkajúcich sa zverenia maloletých detí S.: C., nar. XX. XX. XXXX a X., nar. XX. XX. XXXX na čas do rozvodu manželstva do osobnej starostlivosti matky (I.), styku otca s maloletými deťmi (II.), určenia vyživovacej povinnosti otca na maloletého C. a maloletého X. (III.) a vo výroku o trovách konania (V.) **p o t v r d z u j e .**

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1.1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie maloleté deti S.: C., nar. XX. XX. XXXX a X., nar. XX. XX. XXXX na čas do rozvodu manželstva zveril do osobnej starostlivosti matky. Styk otca s maloletými deťmi neupravil. Otca zaviazal prispievať na výživu maloletého C. sumou 225,- eur mesačne a na výživu maloletého X. sumou 175,- eur mesačne, ktoré výživné je otec povinný platiť vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, počnúc dňom 01. 03. 2022. Návrh starej matky na zverenie detí do náhradnej osobnej starostlivosti zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 36 ods. 1, § 24 ods. 3, 4, § 28 ods. 1, § 62 ods. 1, 2, 4, 5, § 63 ods. 1, § 65 ods. 1, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1, § 77 ods. 1 Zákona o rodine a vykonaným dokazovaním zistil, že obaja rodičia majú dve vyživovacie povinnosti voči maloletým C. a X.. Matka žije spolu s deťmi od leta minulého roka u svojej matky v Nórsku, kam sa dočasne presťahovala z obavy pred otcom. V súčasnosti nepracuje, stará sa o deti, ktoré v Nórsku nenavštevujú žiadne predškolské zariadenie. V súčasnosti poberá prídavky na deti v sume 51,- eur, rodičovský príspevok si momentálne vybavuje na druhé mladšie dieťa, keďže starší C. už mal 3 roky. Jej ďalším pravidelným mesačným príjmom je výživné od otca spolu v sume 350,- eur a výživné na manželku v sume 200,- eur mesačne. Iný príjem nemá. Na účte v Poštovej banke, a. s. má k 18. 01. 2022 disponibilný zostatok v sume 2 103,- eur. Deti sú zdravé a nemá v súvislosti s nimi zvýšené výdavky. Spolu majú iba bežné výdavky na stravu, ošatenie a drogériu, náklady na ubytovanie znáša stará matka, s ktorou žijú v prenajatom byte. Otec maloletých detí je podnikateľom. Je jediným spoločníkom a

konateľom spoločnosti TOP - HOLDING, s. r. o. a tiež spoločníkom a konateľom spoločnosti P & PENDO, s. r. o. Výsluchom dňa 07. 05. 2021 deklaroval čistý mesačný príjem vo výške 1 570,- eur. Odvtedy sa odmietal zúčastňovať ďalších pojednávaní v tejto veci a jeho pôvodný zástupca nijakým spôsobom nereagoval na niekoľkonásobné výzvy súdu za účelom listinného preukázania príjmov otca. Z výpovede otca v konaní 24P/268/2020, ale aj z Daňového úradu Nitra vyplýva, že spoločnosť P & PENDO, s. r. o. podala daňové priznanie naposledy za rok 2019. Spoločnosť TOP - HOLDING, s. r. o. podávala daňové priznania riadne a včas, pričom súd disponuje daňovými priznaniami spoločnosti P & PENDO s. r. o. za rok 2019 a spoločnosti TOP - HOLDING, s. r. o. za rok 2021. Z daňového priznania spoločnosti P & PENDO, s. r. o. za rok 2019 bolo zistené, že základom dane je suma 13 217,19 eura, súčet výnosov suma

761 598,49 eura a súčet nákladov suma 754 318,30 eura. Z daňového priznania spoločnosti TOP - HOLDING, s. r. o. za rok 2021 bolo zistené, že základom dane je suma 24 003,72 eura, súčet výnosov suma 483 067,80 eura a súčet nákladov suma 460 264,08 eura. Tieto údaje potvrdzujú aj informácie z voľne dostupných internetových zdrojov na adrese www.finstat.sk <<http://www.finstat.sk>>, ktoré v súvislosti so spoločnosťou P & PENDO, s. r. o. hovoria o náraste tržieb medziročne (2018-2019) o 12 % a čo sa týka spoločnosti TOP - HOLDING, s. r. o. evidujú medziročne (2020 - 2021) nárast zisku o 278 % na sumu 17 945,- eura a nárast tržieb až o 586 % na sumu 444 928,- eur. Otec žije v jednej domácnosti s partnerkou, ktorej príjem by mal byť podľa jeho vyjadrenia v konaní 24P/268/2020 okolo 500,- eur. Otec okrem toho vlastní rodinný dom vo N. T. a byt v R., čo potvrdzuje aj lustrácia súdu cez kataster nehnuteľností. Otec mal k 08. 02. 2022 niekoľko účtov v rôznych bankových ústavoch: Tatra banka, a. s. - účtovný zostatok 330,- eur, výška rezervácii 2 745,- eur; Prima banka Slovensko, a. s. - účtovný zostatok 1 511,- eur, mBank S. A. - 3 účty s rovnakým disponibilným zostatkom mínus 1 345,- eur. Pasíva otca v bankách majú pravdepodobne súvis s jeho dlhmi, ktoré uvádzal vo svojej výpovedi z 03. 02. 2022 vo veci 24P/268/2020. Napriek pozitívnym výsledkom hospodárenia svojich firiem má otec podľa lustrácie v Sociálnej poisťovni od júla 2021 znížený vymeriavací základ na sumu 350,- eur. Čo sa týka trestného konania vedeného proti otcovi, tento je v súčasnosti právoplatne obvinený a podľa ostatného vyjadrenia OR PZ, OKP NR, vo veci sú stále vykonávané vyšetrovacie úkony a dosiaľ nebolo požiadané o vypracovanie znaleckého posudku na otca.

1.2. Súd po vykonaní dokazovania dospel k právnenému záveru, že matka sa o deti riadne stará od ich narodenia a najmä od opustenia spoločnej domácnosti s otcom, vzhľadom na jej vážne obvinenia voči otcovi, ktoré boli dôvodom úteku. S poukazom na nízky vek detí, na ich naviazanosť na matku, ako aj na vyjadrenie znalca o tom, že matka má priaznivejšie rodičovské predpoklady ako otec, je zrejmé, že maloleté deti je na čas do rozvodu manželstva potrebné zveriť do výchovy a osobnej starostlivosti matky. Znaleckým dokazovaním vykonaným vo veci sp. zn. 24P/268/2020 bolo zistené, že matka je schopná riadne zabezpečiť výchovu a starostlivosť o deti a nebránia tomu žiadne prekážky. Znalec bol v osobnom kontakte nielen s matkou a otcom, ale aj s deťmi, a to aj za prítomnosti matky a vlastným priamym pozorovaním dokázal uvedené hodnotenie náležite odborne odôvodniť. Kolízny opatrovník rovnako navrhol zveriť deti matke. Čo sa týka striedavej osobnej starostlivosti, znalec sa jednoznačne vyjadril, že táto nie je, vzhľadom na nízky vek detí, ako aj na skutočnosť, že deti nie sú na otca zvyknuté a mladšie ho takmer určite nepozná, vhodná. To je ďalším dôvodom, prečo nemohli byť deti zverené otcovi. Otec mal s deťmi po krátky čas upravený styk videohovormi približne na 2 mesiace do leta 2021 a odvtedy s ním deti v kontakte nie sú. Vzhľadom na to, že súd zveril maloleté deti na čas do rozvodu matke, bolo potrebné návrh starej matky z otcovej strany na zverenie detí do náhradnej osobnej starostlivosti zamietnuť. Výchova a starostlivosť o deti je primárne povinnosťou rodičov. Ak by na ich mieste nastala akákoľvek prekážka, až potom by bolo možné uvažovať o zverení detí do starostlivosti iného príbuzného. Kolízny opatrovník tiež navrhol súdu návrh starej matky zamietnuť. Čo sa týka styku otca s deťmi, súd tento neupravil. V prvom rade je potrebné uviesť, že otec styk s deťmi vo veci samej určiť ani nežiadal. Návrhom otca bolo zveriť deti do jeho výlučnej osobnej starostlivosti, pričom aj vo vzťahu k styku videohovormi, ktoré súd nariadil na návrh kolízneho opatrovníka, sa vyjadril v negatívnom duchu a návrh ÚPSVaR NR označil za alibizmus. Otec v záverečných fázach konania odmietol osobnou účasťou participovať na nariadených pojednávaniach, pričom ak by sa ho zúčastnil, zistil by aj predbežný právny názor súdu o tom, že deti je potrebné zveriť matke, avšak styk otca je potrebné aspoň do doby rozhodnutia o rozvode zachovať formou videohovorov. Súd však vo veci nedisponoval žiadnym návrhom na úpravu styku otca s deťmi, z čoho vychádzal aj kolízny opatrovník, ktorý rovnako ako matka, žiadal styk neupraviť, čo odôvodňoval jednak absenciou takéhoto návrhu, ako aj skutočnosťou, že otec nemal s videohovormi dobrú skúsenosť, a keďže sa otec vyjadril, že nemá o styk s maloletými deťmi formou videohovoru záujem a takejto forme styku nie je naklonený ani jeden z rodičov, pretože ho vnímajú ako

neefektívny, nevidí v súčasnosti zmysel styk takouto formou upraviť. Za súčasnej situácie, kedy matka obvinila otca zo zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby, pričom pred ním aj s deťmi utiekla do Centra Slniečko a neskôr si našla útočisko u matky v Nórsku, keďže nemá na Slovensku s deťmi v súčasnosti kde žiť, kedy rodičia zároveň spolu vôbec nekomunikujú, otec má zákaz matku kontaktovať a priblížiť sa k nej, medzi rodičmi prebieha okrem rozvodu niekoľko ďalších civilných majetkových konaní a konaní na ochranu osobnosti, kedy v rámci trestného konania prebiehajú vyšetrovacie úkony a je dôvodné podozrenie, že otec trestný čin spáchal, pričom deti sú pri domácom násilí považované za obeť bez ohľadu na to, či sa útoky obrátili aj proti nim, keďže žijú v atmosfére násillia a strachu, je nepredstaviteľné, aby bol styk otca s deťmi upravený akýmkoľvek iným spôsobom. Súd vníma potrebu zachovať právo detí na oboch rodičov, ako aj právo otca na svoje deti, avšak skutkový stav neumožňoval súdu rozhodnúť akokoľvek inak ako tak, že styk otca s deťmi neupravil. Podľa názoru súdu si situácia rodičov a detí vo vzťahu ku kontaktu otca s deťmi vyžaduje aj odbornú intervenciu tak, ako uviedol aj znalec v posudku, avšak v súčasnosti je jednoducho nemožné, aby sa otec stýkal s deťmi za prítomnosti matky, ktorá by deti nabádala k vytvoreniu si vzťahu a citového puta s otcom.

1.3. Čo sa týka vyživovacej povinnosti, vo všeobecnosti je potrebné uviesť, že každý z rodičov je povinný vyživovať svoje dieťa. Vyživovacia povinnosť má niekoľko foriem. Môže byť plnená osobnou starostlivosťou alebo tiež čiastočne starostlivosťou o domácnosť. Druhou formou plnenia vyživovacej povinnosti je poskytovanie vecných plnení, napríklad bývanie alebo stravovania. Treťou formou plnenia vyživovacej povinnosti je platenie výživného ako peňažného príspevku na uhrádzovanie potrieb dieťaťa. Rodič, ktorý sa o dieťa osobne stará, plní vyživovaciu povinnosť prevažne poskytovaním vecných plnení (bývanie, strava, nákup ošatenia, zabezpečenie zdravotnej starostlivosti a pod.) a osobnou starostlivosťou. Rodič, ktorý sa o dieťa osobne nestará, prispieva na jeho výživu výživným, ktoré určil súd. Za schopnosti každého rodiča treba považovať jeho reálny zárobok, ktorý dosahuje v čase vyhlásenia rozhodnutia. Tento však treba pri posudzovaní ďalej modifikovať možnosťami rodiča, ktoré rozširujú reálne dosahovaný zárobok o subjektívnymi vlastnosťami podmienené možnosti (fyzická zdatnosť, vzdelanie, zdravotný stav, pracovné ponuky, časový priestor, prax, skúsenosti v odbore a pod.). Možnosti rodiča ovplyvňujú aj objektívne okolnosti (dopyt na trhu práce, ohodnotenie rovnakej pozície a pod.). Pre posúdenie možností a schopností povinného rodiča teda nie sú rozhodujúce jeho skutočné zárobkové pomery, ale jeho reálne zárobkové (prípadne aj majetkové) možnosti dané, okrem iného, jeho fyzickým stavom, nadaním, množstvom získaných vedomostí a pracovných skúseností a pod. Ak súd zistí, že rodič zmenil doterajšie zamestnanie za menej výhodné alebo ak zamestnanie bezdôvodne opustil, bude vychádzať z jeho príjmov pred zmenou zamestnania. Majetkové pomery rodiča možno preukázať výpismi z listov vlastníctva, technickým preukazom, resp. inými dôkazmi, ktoré sú spôsobilé osvedčiť stupeň majetkového zabezpečenia rodiča. Základnou podmienkou správneho určenia vyživovacej povinnosti rodiča k dieťaťu je vyhodnotenie nákladov na dieťa. Musí sa urobiť reálne tak, aby vystihovalo potreby dieťaťa ku dnu vyhlásenia rozsudku. Na povinnosť stabilizovať výšku nákladov na dieťa nemôže súd rezignovať ani v prípade, ak sa rodičia na výške výživného dohodnú. Jednak je povinnosťou súdu posúdiť, či je rodičovská dohoda v súlade so záujmom dieťaťa a pre toto posúdenie nevyhnutne potrebuje výšku nákladov dieťaťa, jednak je povinnosťou súdu stanoviť podmienky, za ktorých dohodu o výživnom schváli. Výška mesačných nákladov na dieťa má predstavovať vyčíslenie všetkých pravidelných a nepravidelných platieb na dieťa tak, aby bola jednoznačne určiteľná. Náklady na dieťa predstavujú všetky náklady potrebné na uspokojenie jeho potrieb. Medzi tie základné patrí bývanie, stravovanie, ošatenie, hygienické potreby a drogéria, zdravotná starostlivosť, školské potreby a náklady súvisiace s plnením školskej dochádzky, preprava dieťaťa, poplatky za záujmovú činnosť, prípadne primerané náklady na mobilný telefón. Iba základné bežné potreby dieťaťa pokrýva vyživovacia povinnosť rodičov len v tom prípade, ak sú možnosti a schopnosti rodičov slabé alebo objektívne obmedzené a nedovoľujú poskytnúť dieťaťu viac. Položky, ktoré sa pravidelne mesačne opakujú (strava, mobilný telefón, električka), ale aj tie, ktoré sa opakujú prevažnú väčšinu mesiacov v roku (družina, školené, stravné, poplatky za záujmovú činnosť dieťaťa a pod.), možno uviesť v konkrétnej výške aktuálne za mesiac. Nepravidelné platby (kúpa športových potrieb, zdravotných pomôcok, liečenie, škola v prírode alebo detský tábor) sa rozpočítajú na jednotlivé mesiace tak, že celková úhrada každého nákladu sa vydelf 12 mesiacmi a k pravidelným mesačným nákladom sa pripočíta len suma zodpovedajúca výške mesačného príspevku. Rodič, ktorý je potom platobným miestom, musí zabezpečiť, že v čase, keď nastane aktuálna potreba tento náklad zaplatiť, bude mať dostatok prostriedkov na jeho úhradu naakumulovaných aj z pravidelných mesačných príspevkov druhého rodiča. Po stanovení konkrétnej výšky priemerných mesačných nákladov na dieťa môže súd pristúpiť k druhému kroku, ktorým je určenie miery, ktorou sa na stanovených mesačných

nákladoch bude podieľať každý z rodičov. Toto určenie závisí od viacerých faktorov. Z uvedeného vyplýva, že miera vyživovacej povinnosti rodičov k tomu istému dieťaťu nemusí byť rovnaká. Je nutné porovnať uvedené faktory u oboch rodičov navzájom (možnosti, schopnosti, majetkové a iné pomery) a zohľadniť tiež osobnú starostlivosť o dieťa, príp. starostlivosť o spoločnú domácnosť. Preto aj v prípade, ak sa preukáže, že možnosti rodičov ako povinných sú približne rovnaké a sú primerané potrebám dieťaťa, musí zaviazat' toho z nich, ktorý sa o dieťa osobne nestará, na plnenie v miere vyššej, než zodpovedá 1/2 preukázaných oprávnených potrieb dieťaťa.

1.4. V danom prípade súd konštatoval, že otec nebol, čo do povinnosti preukazovať svoje aktuálne majetkové pomery, vôbec súčinný. Otec iba výsluchom dňa 07. 05. 2021 deklaroval svoj príjem na úrovni 1 570,- eur mesačne v čistom, avšak následne nijako nereagoval na niekoľkonásobné výzvy súdu na preukázanie svojich aktuálnych majetkových pomerov, nielen formou výpovede, ale aj relevantnými listinnými podkladmi. Súd pritom otca a jeho zástupcov na túto povinnosť opakovane vyzýval. Dôležitou okolnosťou v konaní je, že otec má príjem z inej ako závislej činnosti, ktorá zároveň podlieha dani z príjmu. Ďalšou dôležitou okolnosťou je, že jedna z firiem, v ktorej je otec spoločníkom, P & PENDO, s. r. o., nepodala za roky 2020 a 2021 daňové priznania, čo spôsobuje zvýšenú náročnosť na vyhľadávanie dôkazov k zisťovaniu príjmu otca zo strany súdu, čo je v nesporovom konaní určite aj povinnosťou súdu, avšak aj otec má povinnosť v takomto prípade preukazovať výšku jeho príjmov a predložiť súdu všetky podklady potrebné na zhodnotenie jeho majetkových pomerov, na čo mal zo strany súdu dostatočne veľký časový priestor, ktorý samozrejme nemôže byť neobmedzený. Otec bol s touto jeho povinnosťou oboznámený, napriek tomu výzvy zo strany súdu ignoroval a požadované doklady, ku ktorým sa súd nevie dostať, úmyselne nepredložil. Aj zákonodarcu v dôvodovej správe k § 63 ods. 1 Zákona o rodine jednoznačne vyjadril zmysel tohto ustanovenia tak, že je snahou zabezpečiť dieťaťu jeho práva na prípady, kedy rodič zo špekulatívnych dôvodov nepredloží podklady na zhodnotenie svojich majetkových pomerov, respektíve ich súdu nepreukáže alebo nesprístupní. Ak si povinný rodič pri zisťovaní jeho zárobkových možností a schopností niektorých z týchto povinností nesplní, má súd v zmysle zákona po zistení tejto okolnosti povinnosť prezumovať výšku mesačného príjmu povinného rodiča ako dvadsaťnásobok sumy životného minima. Použitie tejto nevyvrátiteľnej domnienky vylučuje súčasnú modifikáciu výpočtu príjmu povinného ktorýmkoľvek smerom. Ak súd rozhodne na základe § 63 ods. 1, nemôže už ďalej vyvodzovať výšku príjmov z iných skutočností. Výška príjmu povinného je daná pre tento prípad jednoznačne zákonom, preto je úvaha súdu o tejto otázke vylúčená. V predmetnom prípade teda súd musel vychádzať z fikcie, že príjem otca zodpovedá dvadsaťnásobku sumy životného minima, čo je v súčasnosti 4 361,20 eura. Súd dodal, že aj v konaní 24P/268/2020, kde otec dňa 03. 02. 2022 vypovedal, je výpoveď otca vnútorne nekonzistentná, chaotická a rozporuplná, pretože otec na jednej strane tvrdí, že jeho príjmy vplyvom pandémie drasticky klesli. Toto však nezodpovedá hospodáreniu spoločnosti TOP-HOLDING, s. r. o. Zároveň otec tvrdí, že mesačne spláca dlžobu po 5 600,- eur. Taktiež priznáva, že je majiteľom 2 nehnuteľností a tretia čaká na kolaudáciu. Čo sa týka majetkových pomerov matky, súd dostatočne zistil jej príjmy a výdavky, a to aj na maloleté deti, ktoré neprevyšujú bežné priemerné výdavky potrebné na zabezpečenie existenčných potrieb stravovania, ošatenia a drogérie na maloleté deti vo veku 1 a 3 roky. Súd teda ustálil výdavky na maloleté deti spolu vo výške okolo 400,- eur mesačne (strava, ošatenie, drogéria), pričom ak matka požadovala výživné v sume 200,- eur na jedno dieťa a 250,- eur na druhé, vychádzajúc z príjmu otca na úrovni 4 361,20 eura, je jednoznačne v jeho možnostiach a schopnostiach takúto výšku vyživovacej povinnosti na maloletú plniť. Je potrebné podotknúť, že dieťa má právo zdieľať životnú úroveň rodičov, avšak zároveň je nutné dodať, že matka nežiadala vyššie výživné a v súvislosti s celkovými výdavkami na maloleté deti, nebolo podľa názoru súdu cieľom trestať alebo sankcionovať otca za nesplnenie si povinnosti preukazovať aktuálny príjem a zvyšovať jeho vyživovaciu povinnosť do extrémnych výšok. Vzhľadom na vyššie uvedené je v najlepšom záujme maloletých detí, aby bol otec zaviazaný na výživné v takej výške, v akej je to uvedené vo výrokovvej časti tohto rozsudku. Súd určil otcovi výživné v sume 175,- eur a 225,- eur, pretože toto pokryje v podstate všetky výdavky matky na maloleté deti. Vzhľadom na to, že matka mala výživné nariadené už neodkladným opatrením a vo veci samej žiadala, cestou zástupkyne na pojednávaní dňa 09. 03. 2022, určiť výživné od rozhodnutia súdu, zročné výživné otcovi nevzniklo a súd o ňom preto ani nerozhodoval.

1.5. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal otec v zákonom stanovenej lehote odvolanie čo do výrokov I., II. a III., odôvodniac ho tým, že súd rozhodol predčasne, keďže k stavu ku dňu vynesenia rozsudku zásadným spôsobom zmenených pomerov, ktoré navodila matka maloletých detí tým, že v mesiaci jún 2021 odišla s mal. C. a X. na nezistené miesto v Nórskom kráľovstve, pričom sa má zdržiavať u svojej matky, ktorá tam pracuje, nevykonal prakticky žiadne dokazovanie. Pokladá za absolútne predčasné a úplne nesprávne rozhodnúť o zverení maloletých detí do starostlivosti matky bez akéhokoľvek preverenia jej tvrdení, že je s deťmi v Nórskom kráľovstve u matky, že sa tam nachádza aj v čase vynesenia rozsudku, v akom prostredí deti bývajú a žijú, či a akým spôsobom matka zabezpečuje prostriedky na ich obživu a ako zabezpečuje ich výchovu, či mieni v Nórskom kráľovstve zostať s deťmi trvale alebo dlhodobo. K týmto skutočnostiam bola síce v konaní pod sp. zn. 24P/268/2020 vypočutá matka maloletých detí, okrem toho, že sa k nim z hľadiska rozhodnutia v tejto právnej veci vyjadrila úplne nedostatočne, neboli tieto zisťované iným spôsobom, najmä prešetrením pomerov na to príslušným orgánom v Nórskom kráľovstve cestou dožiadaného orgánu v rámci právneho styku s cudzinou. Vydané neodkladné opatrenia, či už v tomto konaní alebo v konaní o rozvod manželstva, ho síce výrazne obmedzuje v styku s deťmi, výkonu rodičovských práv nebol ani pozbavený, ani v ich výkone trvale obmedzený, preto svojvoľné konanie matky, ktorá ho výkonu týchto práv reálne na dlhú dobu a možno natrvalo zbavuje, ide proti právam ich maloletých detí na zabezpečenie ich výchovy obidvomi rodičmi. Odobrenie takéhoto konania súdnym rozhodnutím nekritickým prijatím argumentácie matky, že v SR nemá kde s deťmi žiť, nie je v súlade so zákonom, pretože nemôže byť v súlade so záujmami maloletých detí. Podľa čl. 3 ods. 14 Dohovoru o právach dieťaťa musí byť pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí prvoradým hľadiskom najlepší záujem dieťaťa. Je presvedčený, že nie je v najlepšom záujme mal. C. a X. žiť prinajmenšom dlhodobo a to v čase, kedy sa formuje ich vzťah s obidvomi rodičmi, iba s matkou v Nórsku v nezistených a ani nezisťovaných pomeroch bez akejkoľvek možnosti zo strany otca deti kontaktovať. Zdôraznil, že obe svoje deti miluje a kategoricky odmieta účelové tvrdenie matky, že sa voči nim dopustil akéhokoľvek nevhodného konania, pričom ani znalecký ústav v znaleckom posudku č. 21/2021 zo dňa 04. 11. 2021 neidentifikoval u neho žiadne prejavy, ktoré by mohli negatívne vplývať na zdravý psychický vývoj maloletých detí. Pokiaľ súd v odôvodnení rozsudku konštatoval, že deti sú pri domácom násilí považované za obeť bez ohľadu na to, či sa útoky obrátili aj proti nim, keďže žijú v atmosfére násillia a strachu, pokladá toto zovšeobecnené konštatovanie za úplne irelevantné pre rozhodovanie v tomto konaní. Zo žiadneho dôkazu vrátane výpovedí matky (okrem vymysleného tvrdenia o facke, ktorú jej mal dať, keď držala 7-mesačného C. na rukách) nevyplýva, že by maloleté deti boli účastné akékoľvek násillia medzi rodičmi, nieto ešte, že by ho akokoľvek vnímali. Zdôraznil, že aj keď proti nemu v súčasnosti prebieha trestné stíhanie pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby, to, či sa nejakej trestnej činnosti voči manželke a matke mal. C. a X. dopustil, je výlučne otázkou pre orgány činné v trestnom konaní, pričom aj so zreteľom na prezumpciu nevinny pokladá za neprípustné, aby súd vo veci starostlivosti o maloleté deti pred vydaním právoplatného rozhodnutia v trestnom konaní akokoľvek do svojho rozhodovania premietal procesné rozhodnutia vydané v trestnom konaní a prihliadal na dôkazy v rámci trestného konania vykonané, keďže takéto dôkazy a pochopiteľne nie izolovane ale v kontexte s ostatnými vykonanými dôkazmi môžu hodnotiť iba orgány činné v trestnom konaní. Pokiaľ ide o rozsudok v časti výroku pod II., pokladá za logické, že keď sa sám domáha zverenia maloletých detí do jeho osobnej starostlivosti, nie je súčasťou jeho návrhu jeho úprava styku s nimi. Súd môže styk rodiča s dieťaťom upraviť aj bez návrhu, pričom zdôraznil, že musí brať do úvahy prioritne záujem mal. detí a aj podľa vo veci podaného znaleckého posudku by otcovi mal byť umožnený styk s maloletými deťmi. Aj keď to z odôvodnenia rozsudku explicitne nevyplýva, súd pri rozhodovaní o neupravení jeho styku s maloletými deťmi zjavne vychádzal predovšetkým z nemožnosti tento realizovať vzhľadom na pobyt matky v Nórskom kráľovstve navyiac na nezistenom mieste. Stav, z ktorého súd vychádzal, spôsobila svojim svojvoľným konaním riešiacim prioritne jej záujem a nie záujmy maloletých detí matka, a preto rozsudok, ktorý vo svojej podstate posväcuje takéto jej svojvoľné správanie, nie je dôvodný a zákonný. Okrem toho spochybnil dôvody, pre ktoré matka odišla a dlhodobo zostáva v Nórskom kráľovstve, keďže podľa jeho názoru v najhoršom prípade mohla zostať v Centre Slniečko a ak by som mal akúkoľvek vedomosť o jej úmysle vycestovať, bol by podnikol všetky kroky pre to, aby jej s deťmi pri plnom rešpektovaní vydaných neodkladných opatrení našiel vhodné bývanie. S poukazom na uvedené skutočnosti navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zrušil a vec vrátil tomuto súdu na nové konanie a rozhodnutie.

3. Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že sa v plnom rozsahu stotožňuje s rozhodnutím súdu prvej inštancie, ktorým správne rozhodol, čo rozsiahle odôvodnil, pričom vyhodnotil všetky dôkazy vrátane znaleckého dokazovania vo veci 24P/268/2020. Konštatuje, že znalec bol v osobnom kontakte

nielen s matkou a otcom, ale aj s deťmi za prítomnosti matky a vlastným priamym pozorovaním dokázal, podľa názoru súdu, vyššie uvedené hodnotenie náležite odborne odôvodnil. Tiež uviedol, že čo sa týka striedavej osobnej starostlivosti sa znalec jednoznačne vyjadril, že táto nie je vzhľadom na nízky vek detí, ako aj na skutočnosť, že deti nie sú na otca zvyknuté a mladší ho takmer určite nepozná, vhodná. Aj to je jedným z dôvodov, prečo nemohli byť deti zverené otcovi. Otec tiež odmietol v záverečných fázach konania osobnou účasťou participovať na nariadených pojednávaniach, pričom ak by sa ho zúčastnil, zistil by aj predbežný právny názor súdu o tom, že deti je potrebné zveriť matke, avšak styk otca je potrebné aspoň do rozhodnutia o rozvoze zachovať formou video hovorov. Takúto formu styku s deťmi otec detí odmietol. Čo sa týka určenia výživného, otec nebol, čo do povinnosti preukazovať svoje aktuálne majetkové pomery, súčinný. S odvolaním otca maloletých detí v zásade nesúhlasí, najmä s jeho osobnými názormi na to, že spochybňuje dôvody, pre ktoré matka detí spolu s deťmi opustila územie Slovenska. Tvrdenie otca o zabezpečení bývania pre matku s deťmi, vzhľadom na prebiehajúce trestné konanie, považuje za účelové a nereálne. Pred posledným pojednávaním dňa 09. 03. 2022 tesne pred jeho začatím, právny zástupca otca oznámil súdu, že otec detí mu vypovedal plnú moc a otca preto v konaní už nezastupuje. Otec sa bez ospravedlnenia na pojednávanie nedostavil. Jeho tvrdenia v odvolaní preto nepovažuje za vierohodné. Matka detí aj pri príchode na Slovensko má obavu pred otcom detí, preto napriek vydanému neodkladnému opatreniu sa ubytuje vždy v inom hotelovom zariadení, vzhľadom na to, že stále prebieha pred OR PZ v Nitre trestné konanie vedené proti otcovi detí pre zločin týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a) písm. e) ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 138 písm. b) Trestného zákona. Súd v prvom rade svojim rozhodnutím mal na mysli predovšetkým najvyšší záujem maloletých detí, čo sa týka ich zverenia do osobnej starostlivosti matky, ako i určenia výživného do rozvodu manželstva. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, navrhla, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil.

4. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku, ďalej CSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo (§ 65, § 66 Civilného mimosporového poriadku, ďalej CMP) bez nariadenia odvolacieho pojednávania a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch (I., II., III. a V.) je vecne správne, preto ho v zmysle ustanovenia § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

5. Predmetom konania na súde prvej inštancie bola úprava práv a povinností rodičov k mal. C. S., nar. XX. XX. XXXX a X. S., nar. XX. XX. XXXX na čas do rozvodu manželstva. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie maloleté deti S.: C., nar. XX. XX. XXXX a X., nar. XX. XX. XXXX na čas do rozvodu manželstva zveril do osobnej starostlivosti matky. Styk otca s maloletými deťmi neupravil. Otca zaviazal prispievať na výživu maloletého C. sumou 225,- eur mesačne a na výživu maloletého X. sumou 175,- eur mesačne, ktoré výživné je otec povinný platiť vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, počnúc dňom 01. 03. 2022. Návrh starej matky na zverenie detí do náhradnej osobnej starostlivosti zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. V dôsledku odvolania otca, čo do výrokov (I., II. a III.), sú predmetom prieskumu odvolacím súdom tieto výroky a od nich závislý výrok o trovách konania (V.). Výrok o zamietnutí návrhu starej matky na zverenie detí do náhradnej osobnej starostlivosti (IV.) je už právoplatný.

6. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

7. Podľa § 387 ods. 2 CSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

8. Podľa § 217 ods. 1 CSP pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia. Ustanovenia o sudcovskej koncentrácii konania tým nie sú dotknuté.

9. Odvolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch je vecne správne, preto ho podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil, a keďže s dôvodmi rozhodnutia sa stotožňuje, na tieto podľa § 387 ods. 2 CSP odkazuje. K dôvodom odvolania otca považuje odvolací súd za potrebné dodať, že zo spisu sp. zn. 24P/268/2020 zistil, že manželstvo rodičov mal. C. a X. bolo rozsudkom zo dňa 7. apríla 2022 rozvedené, pričom právoplatnosť rozsudku

o rozvoze ich manželstva nastala dňa 3. júna 2022. Z toho potom vyplýva, že rozhodnutie napadnuté odvolaním otca bude mať účinnosť len do 7. apríla 2022 a počnúc nasledujúcim dňom platí úprava práv a povinností rodičov k maloletým deťom na čas po rozvoze. Odvolací súd teda rozhoduje o odvolaní otca už len za dobu minulú, bez možnosti faktickej zmeny zverenia niektorému z rodičov a úpravy styku. Napriek uvedenému má odvolací súd za to, že pokiaľ súd prvej inštancie za toto obdobie zveril maloleté deti do starostlivosti matky, je jeho rozhodnutie správne, keď v priebehu konania v jej starostlivosti neboli zistené žiadne nedostatky, zohľadnil tiež nízky vek detí a skutočnosť, že vzhľadom k nezhodám medzi rodičmi, ktoré vyústili až do podania trestného oznámenia na otca zo strany matky, sa deti s otcom dlhšiu dobu nevideli. Aj zo záverov znaleckého posudku pritom vyplýva, že na strane matky sú vo vzťahu k rodičovským kompetenciám priaznivejšie predpoklady, ako u o otca. Počas pobytu v Centre Slniečko n. o. v jej starostlivosti neboli zistené žiadne nedostatky a podľa správy tohto zariadenia je dobrou, trpezlivou a milujúcou matkou, ktorá starostlivosť o deti zvláda bez potreby usmerňovania a kontroly. Bolo preukázané, že medzi matkou a deťmi bola silná citová väzba. Za týchto okolností, aj keď nebola preverená starostlivosť o maloleté deti matkou počas jej pobytu s nimi v Nórskom kráľovstve, nič nenaznačovalo, že by sa počas pobytu tam správanie a starostlivosť matky o deti zmenili, preto odvolací súd považoval rozhodnutie o zverení maloletých detí do starostlivosti matky za správne.

10. Čo sa týka výroku, kedy súd styk otca s maloletými deťmi neupravil, k tomu je potrebné uviesť, že aj keď v danej veci otec úpravu styku nežiadal, pretože sa domáhal zverenia jeho detí do jeho osobnej starostlivosti, musel si byť vedomý toho, že v prípade, ak mu súd nevyhovie, je na ňom, aby navrhol styk, ktorý by mu vyhovoval. Tým, že súd za danej situácie, styk otca s deťmi neupravil, nie je prijatie argumentácie matky, ale záver vychádzajúci zo situácie v čase rozhodovania súdu prvej inštancie, kedy v dôsledku dlhodobého odlúčenia maloletých detí od ich otca a vzhľadom k ich veku nebolo možné styk upraviť bez prítomnosti matky a na druhej strane má otec neodkladnými opatreniami nariadený zákaz priblíženia sa k matke na vzdialenosť menšiu ako 100 metrov a tiež zákaz ju akýmkoľvek spôsobom kontaktovať. Prípustnou formou styku za danej situácie by potom mohla byť len úprava styku formou video hovorov. Takúto formu styku s deťmi však otec detí odmietol, preto takto styk upravený nebol. Aj keď v týchto veciach nie je súd návrhom rodičov viazaný, za danej situácie styk otca s deťmi nebolo možné upraviť, čo však neznamená, že by sa v budúcnosti nemal s deťmi začať stretávať, pretože kontakt s oboma rodičmi je v záujme maloletých detí, ak tomu nebránia nejaké závažné okolnosti. Keďže išlo o rozhodovanie za dobu minulú, ani zmena rozhodnutia, na čo však odvolací súd nevidel dôvody, by nič nezmenila. Je však na oboch rodičoch, aby sa svoje nezhody snažili vyriešiť, spolupracovali s odborníkmi na opätovnom nadviazaní komunikácie medzi rodičmi tak, aby to postupne mohlo viesť k obnoveniu stretávania otca s deťmi, pričom kontakt s oboma rodičmi je v záujme maloletých detí.

11. Čo sa týka výroku o výživnom, súd pri rozhodovaní o ňom vychádzal z ustanovenia § 63 ods. 1 Zákona o rodine, teda z toho, že výška príjmu otca je dvadsaťnásobok sumy životného minima. Aj keď odvolací súd nie je dôvodmi odvolania viazaný a otec vo vzťahu k výroku o výživnom v odvolaní neuviedol žiadne dôvody, odvolací súd po preskúmaní tohto výroku dospel k záveru, že vychádzajúc z takto stanoveného príjmu otca a zdokladovaného príjmu matky urobil správny záver o výške vyživovacej povinnosti otca tak na maloletého C., ako aj X., keď zohľadnil možnosti a schopnosti rodičov, ako aj odôvodnené potreby maloletých detí a tiež to, že výživné na maloleté deti otec platil na základe súdom vydaného neodkladného opatrenia a matka žiadala výživné určiť až od rozhodnutia súdu. Z tohto dôvodu neboli dôvody ani pre zmenu rozhodnutia súdu prvej inštancie v tomto výroku. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch týkajúcich sa zverenia maloletých detí S.: C., nar. XX. XX. XXXX a X., nar. XX. XX. XXXX na čas do rozvodu manželstva do osobnej starostlivosti matky (I.), styku otca s maloletými deťmi (II.) a určenia vyživovacej povinnosti otca na maloletého C. a na výživu maloletého X. (III.) a vo výroku o trovách konania (V.) ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

12. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

Toto rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).